

Õiguskantsler

Sven Anton
Linda-Mari Väli
Martin Luiga
MTÜ Eesti Metsa Abiks
abi@eestimetsaabiks.ee

Teie nr

Meie 03.04.2018 nr 6-1/180178/1801556

Metsateatise menetlusse kaasamine

Austatud avaldajad

Palusite hinnata [metsaseaduse](#) (MS) § 41 lg 7, 8 ja 8¹ kooskõla [Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) (PS) § 32 lõikega 1 ning [MS § 41 lg 6 alusel antud määruse](#) vastavust hea halduse tavale. Leiate, et metsateatise automatiseeritud lahendamise ei võimalda kaasata metsateatise menetlusse kolmandaid isikuid ja on seetõttu vastuolus hea halduse tavaga ning riivab omandipõhiõigust.

Leian, et vastuolu PS § 32 lõikega 1 ja hea halduse tavaga ei ole, ent mõistlik oleks huvitatud isikuid teavitada senisest paremini. Metsaregistrilt saaks ilmselt täiendada nii, et selle kaudu jõuaks teave metsateatise esitamisest huvitatud isikuteni. Sel juhul tekib võimalus naabriga enne raiet kokku leppida, mets ise omandada, toimuvat jälgida ja vajadusel rikkumistest viivitusega teada anda jne. Selleks, et kaitsta oma huve naaberkinnistute omanike tegevuse suhtes, saab osaleda planeerimismenetluses ning kasutada asjaõigusseaduses ette nähtud võimalusi servituutide seadmiseks. Selliselt seadustega loodud tasakaal naabrite huvide vahel ei ole põhiseadusevastane.

Metsateatise menetlusosalised

Kui kavandatav raie on õiguspärane ja riigil on vajalik teave olemas, lahendab metsateatise taotluse metsaregister 15 tööpäeva jooksul tuginedes registriandmetele. Sellisel juhul on haldusmenetlus automaatne ning menetlusosaliste ring piiratud. Metsateatise taotluse lahendamisel on menetlusosaliseks metsaomanik (MS § 41, [HMS](#) § 11 lg 1 p 1 ja p 2). HMS § 11 lg 1 p 3 järgi on menetlusosaliseks ka isik, kelle õigusi või kohustusi haldusakt võib puudutada (kolmas isik). Metsaregister ja metsaseadus ei näe ette kolmanda isiku kaasamist.

Kolmanda isiku määratlemisel on seaduse järgi lähtekohaks see, kas metsateatis piirab naabri vm isiku subjektiivseid õigusi. Haldusakt piirab isiku subjektiivseid õigusi, kui see keelab või välistab mõne õiguse kasutamise osaliselt või täielikult, seab selle õiguse kasutamisele täiendavaid tingimusi või raskendab oluliselt õiguse kasutamist (RKHKo, 07.03.2002, nr [3-3-1-9-02](#)). Järelikult, kui metsateatis naabri seadusest tulenevaid õigusi või kohustusi ei puuduta, siis ei ole naaber ka menetlusosaline HMS § 11 lg 1 p 3 mõistes, keda tuleks metsateatise menetlusse kaasata.

Puutumus ei tulene paraku automaatselt sellest, et tegevus toimub naaberkinnistul ega lähtu ka subjektiivsest hinnangust tegevuse tulemusele. Kolmanda isikuna on seaduse järgi käsitatav isik, kelle seadusest tulenev õigus võib metsateatise tõttu olla tulevikus piiratud. Seega on kolmas isik

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

metsateatise menetluses eeskätt selline naaberkiinnistu omanik, kelle enda võimalikku metsaraiet metsateatis piirab (nt raieviisi osas, vt MS § 29 lg 9 ja lg 11).

Naaber, keda raie häirib seetõttu, et tuuleolud muutuvad või kaunis vaade kaob, ei ole üldjuhul kvalifitseeritav kolmanda isikuna, kuna seadus ei taga õigust tuulevaikusele või vaatele.

Naabrid, kelle seadusest tulenevaid õigusi metsateatisega ei piirata, saavad oma huve kaitsta MS § 23¹ või MS § 42 lg 3 alusel planeeringu kaudu. Viidatud normide järgi on võimalik teatud juhtudel planeeringuga reguleerida metsa majandamist ning seada tingimusi uuendusraie tegemisel raieliigile ja lageraie tegemisel langi suurusele ning raievanusele. Vastavaid piiranguid tuleb arvestada ka metsateatise menetluses ning sellistel juhtudel ei anta metsateatist automaatselt.

Kaasamine metsateatise menetluses

Metsateatiste praegune menetluskord naabermetsakinnistu omaniku õiguste võimalikku piiramist arvesse ei võta ning kolmanda isikuna metsateatise menetlusse naabrit ei kaasata. Seega ei järgi metsateatiste menetlus haldusmenetluse üldist loogikat ja menetluskorda. Teisalt on metsaseaduse näol tegemist eriseadusega ning lähtudes MS § 1 lõikest 2 tuleb haldusmenetluse seaduse sätteid kohaldada võttes arvesse metsaseaduse erisusi.

Metsaseaduse erisuseks saab pidada automatiseeritud menetluskorda, mis tagab metsaomanikele efektiivse metsateatiste menetluse. Efektiivsuse varjuküljeks on aga kolmandate isikute kaasamata jätmine. See omakorda võib kolmanda isiku õigusi mõjutada, kuna lubatud raieviiside seast on teatud ajaperioodil välistatud lageraie (MS § 29 lg 9 ja lg 11). Samas on mitmed raieviisid lubatud, mistõttu ei saa pidada kolmanda isiku omandiõiguse riivet ülemäära intensiivseks. Seega seavad metsaseaduses sätestatud haldusmenetluse reeglid esiplaanile menetluse kiiruse, mis saavutatakse muu hulgas ka kolmandate isikute kaasamata jätmise kaudu. Arvestades seda, et menetluse kiirus on oluline suurema osa metsaomanike jaoks ning kaasamata jätmisega ei kaasne kolmandale isikule püsivaid ja ülemäära intensiivseid piiranguid, siis ei saa pidada MS § 1 lg 2 ja MS § 41 lg 7, 8 ja 8¹ tehtud erisusi haldusmenetluse seadusest hea halduse tava rikkuvaks ega ka omandipõhiõigust ülemääraselt riivavaks.

Vaatamata eelöeldule oleks mõistlik kaaluda metsaregistri täiendamist nii, et selles saaks kajastada ka naaberkiinnisasjade omanike potentsiaalset huvi teatud piirkonna metsateatiste menetluste vastu. Nt võiks olla kinnistuomanikul võimalik registrile teada anda enda huvist piirnevate kiinnisasjade osas esitatavate metsateatiste menetluste osas. Kui esitatakse metsateatis, siis saadaks infosüsteem selle kohta huvilisele teavituse. Lähtuvalt menetlusest huvitatud isiku motiividest saaks teavituse saaja esitada ka ise metsateatise või kui ta soovib metsaraiet vältida, siis asuda metsaomanikuga läbirääkimistesse. Ettepanek metsaregistri funktsionaalsuse täiendamiseks on keskkonnaministrile esitatud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise